

კვლევის ცენტრი მიიჩნევს, რომ უნდა მოხდეს კონკრეტული დიფერენციაცია „ფართო ევროპისა“ და „სამეზობლოს“ ერთმანეთისგან გამოიჯანთ. ფართო ევროპა უნდა მოიცავდეს იმ სახელმწიფოებს, რომლებიც შედიან ევროსაბჭოში და არიან ჭეშმარიტად ევროპული სახელმწიფოები. ხოლო ტერმინი „სამეზობლო“ უნდა გამოიყენებოდეს მხოლოდ იმ აფრიკული სახელმწიფოების მიმართ, რომლებიც ევროკავშირს სამხრეთით ესაზღვრებიან და ევროკავშირში გაერთიანების შანსი არა აქვთ.

2004 წლის 14 ივნისს მოხდა სამხრეთ კავკასიის სამი ქვეყნის ჩართვა „ევროპის სამეზობლო პოლიტიკაში“. 2005 წლის მარტში ევროკომისიამ წარმოადგინა ანგარიშები აზერბაიჯანის, სომხეთის და საქართველოს შესახებ, სადაც რეკომენდაცია გაუწია მოლაპარაკებების დაწყებას ამ ქვეყნებისათვის სამოქმედო გეგმების შემუშავების მიზნით. 2006 წლის ოქტომბერში ევროკავშირის საბჭომ დაამტკიცა ევროპული მეზობლობისა და პარტნიორობის ინსტრუმენტის ბიუჯეტი, რომელიც მიზნად ისახავს ურთიერთობების გაღრმავებას შემდეგ ქვეყნებთან: ალჟირი, სომხეთი, აზერბაიჯანი, ბელორუსია, ეგვიპტე, საქართველო, ისრაელი, იორდანია, ლიბანი, ლიბია, მოლდოვა, მაროკო, პალესტინა, რუსეთი, სირია, ტუნისი და უკრაინა.

2007-2013 წლებისთვის ევროკავშირის დახმარების ძირითადი მიზანია ევროკავშირის სამეზობლო პოლიტიკის ფარგლებში საქართველოს და ევროკავშირის შორის მხარდობ პარტნიორული ურთიერთობების ხელშეწყობა ევროპული სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმით და საქართველო-ევროკავშირის შორის გაფორმებული პარტნიორობისა და თანამშრომლობის შეთანხმებით განსაზღვრული მიზნების საფუძველზე. ENPI-ის ფარგლებში 2007-2010 წლების ეროვნული ინდიკატური პროგრამით, საქართველოსათვის გათვალისწინებულია 120,8 მლნ. ევროს გამოყოფა. ევროპულ სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმაში დასახულია პრიორიტეტები, რომელთაგან ჩვენთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია რეგიონული თანამშრომლობის სფეროში დასახული ამოცანები. აქ გარკვევით არის ნათქვამი, რომ კონკრეტული ღონისძიებები უნდა გატარდეს შავი ზღვის რეგი-

ონში, სამხრეთ კავკასიის ჩათვლით, თანამშრომლობის ინიციატივების სტიმულირებისთვის, რომლებიც მოიცავს მაგალითად გარემოს დაცვის, განათლების, საზღვრების მართვის, ტრანსპორტის და საპარლამენტო სფეროებს.

ერთი მხრივ მონაპოვარია, რომ შავი ზღვის რეგიონი მოიხსენიება სამხრეთ კავკასიის ჩათვლით, მაგრამ ეს ხდება მხოლოდ ევროპული სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმაში და ისეთი ქვეყნების გვერდით, როგორცაა ალჟირი, მაროკო, ტუნისი და ა.შ. თუმცა აქვეა ისეთი სუფთა ევროპული ქვეყნებიც, როგორცაა მოლდოვა და უკრაინა.

მოლდოვასა და უკრაინის საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულება სწორედ ევროკავშირში გაწევრიანებაა. საქართველომ სწორედ ამ ორ ქვეყანასთან მჭიდრო თანამშრომლობით უნდა მოახერხოს ევროკავშირისკენ მიმავალი გზების აღმოჩენა. შავი ზღვის აუზის ყველა სხვა ქვეყანა ევროკავშირის ან წევრია, ან წევრობის კანდიდატი, ან პოტენციური კანდიდატია. რუმინეთი და ბულგარეთი 2007 წელს გახდნენ ევროკავშირის წევრები, თურქეთი 2012 წელს უნდა გახდეს. უახლოეს პერიოდში საქართველომ მოლდოვასა და უკრაინასთან ერთად უნდა მოახდინოს ქვეყნის რედეფინიცია შავი ზღვის გარშემო ევროპის ნაწილად და არა მეზობლის სტატუსით. ეს შეიძლება მოხდეს BSEC-ის (Black Sea Economic Cooperation) ფარგლებში. შედეგად მივიღებთ შავი ზღვის გარშემო პროევროპული განწყობის მქონე ქვეყნების სარტყელს. თუკი თურქეთიც შეიძლება ევროკავშირში გაწევრიანებას 2012 წელს, ევროკავშირს მოტივაცია ექნება თავის რიგებში მიიღოს დანარჩენი შავი ზღვის აუზის სახელმწიფოებიც და ამით შავი ზღვა გადააქციოს თავის შიდა წყლად.

ჩვენი აზრით, საქართველო უნდა დაადგეს თურქეთთან პოლიტიკურად და ეკონომიკურად დაახლოების გზას. განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება სხვადასხვა ეკონომიკურ პროექტებში თანამშრომლობის გაღრმავებას, რათა 2012 წლისთვის ამ ორი ქვეყნის ეკონომიკური ურთიერთდამოკიდებულება შეუქცევადი ხასიათის ოყოს.

საქართველომ უნდა გააგრძელოს ევროპუ-

ლი იდენტურობის მტკიცება. ხაზი უნდა გაესვას საქართველოს არა მარტო ისტორიისა და კულტურის ევროპულობას, არამედ პოლიტიკური კულტურის ევროპულ ხასიათსაც.

რედუციციის მთავარი არსი იმაში მდგომარეობს, რომ ქვეყანა ცდილობს იმ რეგიონთან გამოსვლას, რომელიც უარყოფით ასოციაციას იწვევს. „ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყანა“, ეს არის ის იარლიყი, რომელიც ასოცირდებოდა გარდამავალ ეკონომიკასთან, ავტორიტარულ რეჟიმთან, კლანური ინტერესების დომინირებასთან, კორუფციის მაღალ დონესთან და ეთნიკურ ნაციონალიზმთან. ბალტიისპირეთის ქვეყნები ევროკავშირში ბოლო წლების განმავლობაში მოიაზრებოდნენ, როგორც „ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის რეგიონის“ ქვეყნები, მაშინ როდესაც უკრაინა და მოლდოვა ისევ „პოსტსაბჭოურ ქვეყნებად“ რჩებიან.

ანალოგიური შემთხვევა იყო სლოვენიასთან დაკავშირებითაც. ქვეყანა, რომელიც ყოფილი იუგოსლავიის ნაწილს წარმოადგენდა, დღეს ევროკავშირში შედის მიუხედავად იმისა, რომ სლოვენიას და ხორვატიას შორის დღესდღეობით არც ისე დიდი განსხვავებაა ეკონომიკური დონის მიხედვით, ხორვატიამ ვერ მოახერხა იმ პოლიტიკის წარმატებით გაგრძელება, რომელიც სლოვენიამ 1990-იან წლებში განახორციელა. მსგავსი პოლიტიკის განხორციელებას შეიძლება კარგი შედეგები მოჰყვეს საქართველოსთვისაც, რადგან დღეს ცალკე კავ-

კასია იწვევს კორუფციის, ეთნიკური კონფლიქტების, ორგანიზებული დანაშაულის, ტერორიზმის და დაუძლეველი სიღარიბის ასოციაციას. იმის მიუხედავად, მოახერხებს თუ არა საქართველო ამ პრობლემების დაძლევას, კავკასიურ პრობლემებთან ასოციაციის გამო, ევროპელთა მენტალიტეტში საქართველო მუდამ დარჩება იმ რეგიონის წარმომადგენლად, სადაც მიველები აჰყავთ ჩეჩენ ტერორისტებს და ერთმანეთს ებრძვიან ეთნიკურ ნიადაგზე. აფრიკული სახელმწიფოების გვერდით მოხსენიება კი კიდევ უფრო გააძლიერებს ამ ნეგატიურ ასოციაციებს.

მეორეს მხრივ, საქართველო შეიძლება წააწყდეს საკმაო წინააღმდეგობას იმ ქვეყნების მხრიდან, რომელთა დაახლოებასაც მოიწადინებს. რც თურქეთი და მითუმეტეს არც მოლდოვა, რუმინეთი თუ ბულგარეთი არ მოისურვებენ ზედმეტ ტვირთად ზიდონ ისეთი ქვეყანა, რომელიც თავს ვერ ათმევეს ელემენტარულ ეკონომიკურ პრობლემებს, გააჩნია ორი მოუგვარებელი კონფლიქტი, ვერ ახერხებს საზღვრების დაცვას, კორუფციასთან ეფექტურ ბრძოლას და სიღარიბის ზღვარზე ჰყავს მოსახლეობის დიდი ნაწილი. ყოველივე ამის გათვალისწინებით სტრატეგიულმა პარტნიორებმა უნდა დაინახონ, რომ საქართველოსთან სიახლოვე მათთვის პრობლემების შემქმნელი კი არა – მოგების მომტანი იქნება.